

Geluksdroef.

Toen was alles voorbij.

Nog stond ze voor het bed, keek naar haar gestorven lieveling. „Dood, ... dood! . . . .”

Ze kon niet weg. Het was alsof zijn aanblik haar vasthield aan het bed. Hij lag daar zoo kalm nu, verlost van alle lijden, een tevreden glimlach om den mond.

Ze was alleen nu achtergebleven op de wereld, kon niets meer voor hem doen, niets. Hem te verplegen was haar een gewoonte geworden, die haar lief was, omdat het 't eenige was, dat ze nog voor hem doen kon. En nu was haar taak volbracht.

Ze wendde zich af, liep naar de andere kamer, naar het venster, dat open stond, en keek naar buiten.

Het was zeldzaam mooi weer, en de zon deed als goud schitteren het kleine stukje van het meer, dat zichtbaar was, dat kleine stukje water, waarnaar hij in den laatsten tijd van zijn ziekte, zijn thuis zijn, zoo dikwijls gekeken had, gekeken met weemoed in 't oog. Hij mocht het nu niet meer zien schitteren onder den blauwen hemel, niet meer nevelen zien in wazig blauw de zachtgolvende bergen achter Baveno. Alles was leven, zonnig leven, en te midden daarvan, als het heerlijkste levensbeeld, kwam juist Guiseppe den hoek om, met een blijden, gelukkigen lach van jeugd en kracht op zijn zonnig gezicht; maar haar ziende voor het venster, zoo kalm berustend, zonder de angstige uitdrukking in het oog, scheen hij eensklaps te beprijpen. De zonnige lach verdween snel uit zijn oogen, en eerbiedig den strooien hoed afnemend, hield hij hem in de hand totdat hij 't huis voorbij was.

GELUKSDROEF. DOOR LOUIS C. CARBIN.

Gemakkelijk achterover geleund zat Frank van Maren — jong luitenant ter zee — in 't kleine stoeltje, voor zijn schrijftafel, welks lakenbelegd vlak groen tot hem oplichtte.

Stil zat hij daar in zijn hut, gezellig vierkant hokje met 't groote rond-lichtende oog van 't patrijspoortje.

't Hoofd ietwat voorovergebogen keek hij naar 't potret van zijne vrouw, dat hij voor zich had geplaatst.

't Was weer een van die verloren tienminuutjes zooals je die zoo dikwerf in 't scheepsleven heb; te korten tijd om een bepaald werk te beginnen, en toch weer te lang om absoluut niets uit te voeren.

't Was half twaalf en hij had zoo juist vòòr getafeld, omdat hij dien middag de wacht had van vier tot acht: den zoogenaamden „Achtermiddag”. En nu was hij wat in zijn hut gaan zitten in behoefte eventjes eens alleen te zijn en vrij te kunnen zitten droomen.

Toen had hij weer voor den zooveelsten maal na hun afscheid haar portret voor zich gezet, en hij zat er nu over te peinzen, hoe vreemd droef de omstandigheden van 't leven konden zijn. Want hoe dikwijls dwongen ze je niet te doen, wat je hart zoo heelemaal niet begeerde.

Daar voer hij nu met H. M. „Zeeland”, 't groote witte stoomschip, van Bangka naar Batavia, terwijl ver achter hem was zij, die hij liefhad, zoo liefhad om altijd samen mede te zijn en die hij nu toch verlaten had. — Voor drie jaar. — En hij peinsde er over, steeds ziende in de oogen, die hem toeblikten uit 't teere droomgezichtje, — peinsde er over, hoe nu voor zijn innerlijk leven een lange, lange tijd zou komen van doodsche schier-beweegloosheid.

Hij dacht er over hoe vele zeevarenden echter dulden dit scheidingslot, en vaag hinderde hem dat, in zijn eenzelvig zich-in-zijn-eigen-leed-verdiepen.

Even schrijnde in hem de weemoed van te weten, dat dit droeve eigenlijk zoo heel gewoon en banaal was, dat 't in het gewone leven zoiets zeer alledaagsch was — zóó algemeen, dat 't niet eens der moeite waard zou zijn om te vertellen.

Maar dit vervaagde al heel spoedig, omdat 't toch werkelijk diep-weemoedig was, daar in de tropen te zijn en daar in Holland, in hun knusse huisje, háár te weten.

Geluksdroef.

Er werd tegen 't scheepsbeschoot aan de buitenzijde in de corridor geklopt.

O, herinnerde hij zich, dat zou de oppasser wel zijn om hem van den tijd te waarschuwen :

„Ja”.

„Meneer 't is kwart voor twaalf”, klonk de stem, effen, mededeelend.

„Dank je!” — En hij hoorde de oppasser wegstappen, geluid al heel gauw verloren tusschen 't dreunend gerommel en monotoon ge-tril-bons der machines.

Langzaam stond hij op, keek gedachtenloos, onwillekeurig of zijn uniform goed zat en nam zijn binocle uit 't rek boven 't voet-einde van zijn kooi. Toen keek hij even zijn hut rond als kostte 't hem eenige moeite afscheid te nemen van zijn verblijf, knus-intiem door eigenhandige inrichting en versiering. Door 't poortje naar buiten ziende, was daar voor hem groenig-glanzend 't verre vlak der zee, tot den stijf-rechten horizon, die steeds onveranderlijk bleef, als scherpe lijn snijdend 't lichte cirkelvlak ter hoogte der sluithandel. En boven die lijn 't parel-lichtend grijs der bewolkte lucht.

Wel zeer stil was de zee.

Hij keerde zich om, schoof 't afsluitend gordijn voor de deuropening op zij, — trad zijn hut uit. Even nog zag hij om, naar de hem als-volgende oogen zijner vrouw, schoof daarna 't gordijn weer dicht, brekend de droeve fascineering dier liefdeoogen.

Toen ging hij naar boven, naar dek.

Daar gekomen overweldigde hem kort 't helle licht van den tropenmiddag, hoewel toch achter wolken was de zon — dunne nevels nu blijkbaar. Licht en nog eens licht, overal schel wit licht, dat zijn oogen pijn deed en ze schuil deed gaan tusschen vele samentrekkende huidplooiën, na den zooplotsen fellen steek diep er in; — fel licht, dat hem den indruk gaf als was hij uit diepen slaap wakker gemaakt met vlak voor zijne soezend zich openende oogen een helderschijnende lamp. Maar al heel gauw was hij er weer aan gewend; alleen toen hij de brugtrap beklommen had en van de brug af plots ver-uit den fel-glanzenden zeespiegel zag, herhaalde zich nog weer die gewaarwording.

Geen tijd had hij echter om ze te verwerken, dadelijk in beslag genomen door 't „overgeven der wacht”.

— „Weet je nu alles?” vroeg eindelijk zijn voorganger, ongeduldig naar beneden te komen en zich te zetten aan den gezelligen twaalf-uurtafel in de longroom.

— „Zeg 't is tijd van middag,” kwam plots een derde stem tusschen de twee sprekenden; 't was de officier van bestek, die dit juist had uitgecijferd en de middagshoogte had geobserveerd.

„— O, merci” — sprak de nog niet geheel afgeloste, daarna: — „leerling!”

— „Present meneer,” klonk met hoog jongensgeluid de stem van den onder-de-brugstaanden lichtmatroos.

— „Waarschuw den kolonel en den overste van tijd van middag en sla acht glazen!”

— „Jawel, meneer”.

— „Weet je nu alles?” herhaalde de afgelost wordende.

— „Ja, dank je. Ga nu maar lekker eten!”

Acht klokglazen klankten met metalig vibreeren op, boven 't vaag rumoer der vele levensgeluiden, welke je altijd aan boord van een oorlogschip met groote equipage waarnam, met bovendien nog de monotone tril-bons-dreun der machines, diep beneden.

Zwijgend luisterden zij even samen. De ander keek hem aan, met iets als wilde hij zeggen: „ziezoo jou wacht begint,” knikte toen en daalde de brugtrap af.

— „Aangename wacht verder!” hoorde hij hem nog luide zeggend, en er was iets goedig-spottends in zijn stem.

Om hem was wijd-uit de zee, zonder eenig vertier, zonder een stukje land in zicht.

— „Wat moet je voor liggen,” vroeg hij voor controle aan den roerganger.

— „Noord 185 Oost, meneer.”

Knikkend dat 't goed was, liep Frank naar den windkant der brug.

't Was warm, zeer warm, drukkend weer met die lage, verstopte lucht. Hij nam zijn pet in de hand, trachtend weg te vegen met zijn hand den pijnlijk-aanvoelenden moet op zijn voorhoofd.

Frisch flapperden nu kleine, verkoelende windzuchtjes om zijn ontbloot hoofd. Tegen

Geluksdroef.

de voorrailing aangeleund, tusschen de bijna-gesloten oogleden naar beneden blikkend, zag hij 't fijn witte schuim der boeggolfjes glijden, langs 't hooge boord, dat als een hechte witte wal opmuurde uit 't mat-geel-groene water.

Of er ook totaal geen schip in zicht kwam, dacht hij. Onderzoekend, spiedend van tusschen de dicht op elkaar gerimpelde oogleden, liet hij zijn blik langs den horizon cirkelzwaaien. Overal 't zelfde: onveranderlijke scherpe lijn tusschen mat groene zee, met vermoeiende wit-licht-glanzing en parel-lichtend grijs der bijna effen bewolkte lucht.

Boven hem, recht boven hem bijna, was de zon in fel-witte-blikkering schijnend door de dunnere bovenluchtnevelen. Prettig wist hij zich daarvoor beschermd door de vlakke, strakgespannen zonnetent, grijzig-wit.

Hij liep naar de andere zijde om ook daar eens even uit te zien, en ook daar was bij felle lichtglanzing de onveranderlijke kimlijn, zonder ook maar één rookpluimpje. Maar 't was er warm, heet, doordat hij nu stond in de luwte van 't stuurhuis, waar bij 't voerrad de stille figuur van den roerganger was. Daarom ging hij maar weer aan den loefkant staan.

Langzamerhand waren de levensgeluiden minder en minder geworden, eindelijk bleef alleen 't rommeldreunen der machines, maar hij merkte dat nog niet: niet lettend de omgeving.

Tot plots een glas, zachtjes geluid, teer opklonk in de stilte, hem ineens terugbrengend tot volkomen omgeving- en omstandigheden-bewustheid.

Nu merkte hij op hoe stil 't was aan boord, tijdens den rusttijd van 't volk, dat nu sliep. Hij kon ze niet zien, maar hij wist ze daar aan dek, onder de zonnetenten, waarop hij van de brug neerzag. Daar lagen zij natuurlijk als altijd in loome houdingen bij groepen te slapen.

En om hem de wijde, wijde stilte der deininglooze tropenzee, waarover alleen voorttrilde, zacht: de monotone tril-bons der machines, die hij soms, wanneer even ophield 't windezuchten om zijn hoofd, als heel ver-af metalig kon hooren denderen.

't Was of hij nu pas, daar staande, alles opmerkte en met een vreemd heldere juistheid.

't Strakke beweeglooze van al die rechte lijnen der masten en schoorsteenen en luchtkokers — met als verstijfde omgebogen bloemkelken de windhappers, rood van binnen — dat stille beweeglooze van 't schip, 't welk schier onmerkbaar voortgleed door de deininglooze wateren.

Want wel zeer stil was de zee, nu vlak uit als een groot, oneindig metaal-glanzend kleed, zeer dun en zeer verfrommeld 't oppervlak. Dit was door de kleine windrimpeltjes en windgolfjes, die er steeds nog waren in ongedurig gedoe. Maar dat brak niet den indruk van rustige vlakheid, — zoo klein waren ze ook die rimpeltjes tegenover de schier oneindigheid van zee en luchten. Vermoeid de oogen tengevolge van 't dwalen zijner blik door te veel lichtglanzing, richtte hij ze uitrustend op zijn naaste omgeving. Hij keek naar de stille figuur van den roerganger.

— Er was iets loom-vermoeids door veel hitte in de op één been steunende houding van den bruin-gebaarden kerel. Nu en dan kwam er meer leven in den man, als hij plots scherper toeziend op de kompasroos keek 't hoofd vooroverstrekkend, om dan gauw 't stuurrad een paar spaken om te halen. Scherp bleef hij dan kijken, aandachtig toeziend, tot hij blijkbaar weer goed koers lag en zijn houding op nieuw stil, loomrustig werd, zwijgend.

Een paar maal begon Frank op en neer te loopen, om dan half hangend op de railig voor zich uit te kijken, over de ver voor hem uitvlakkende zee, naar de kim.

Totaal niets daar, overal 't zelfde, overal die monotone schier-oneindigheid.

En zoo staande kwamen, denkend even aan huis, weer weemoedsgedachten in hem op! 't Kwam over hem, hoe 't gewone leven was als deze zee, als die wijde monotoonheid. Overal waar je ook zag 't zelfde, steeds maar 't zelfde.

Hoogstens trok eens een vaag-woelende stroomrafeling voorbij, glanzend als een lang, bogend zilveren lint.

O, dat leek wel heel gewichtig, dat kleine watergewoel als je er aandachtig naar zag,

Geluksdroef.

en ook kon je je wel verbeelden heftige golven te zien in de kleine boegwater-omkrullertjes.

Zeker als je daar zoo heel lang op zat te turen, niet lettend de verdere omgeving, dan leek 't iets heel grootsch en gewichtigs. Maar 't was toch zoo niets, zoo innig klein in die wijde reusachtigheid.

Zoo was hem dan ook 't leven: zeker je kon je heel wat verbeelden als je dacht aan 't scheidingsuur, maar och wat beteekende het in 't groote leven. 't Was een voorbijglijdende stroomrafeling, hoogstens een boegwater-omkrullertje.

En ondertusschen gleden zwijgend voorbij de weken, die werden maanden en die weer jaren, zwijgend in monotone gelijkheid.

En als een groote weemoed kwam in hem, dat 't voor hem zoo droeve, droeve leed, dat hem zoo gewichtig leek in zijn eenzellig zich-in-zijn-eigen-leed-verdiepen, eigenlijk zoo heelemaal niets was in 't wijde groote leven. En toch, — hij wist dat 't niet goed was — toch kòn hij niet nalaten steeds maar weer zijne gedachten terug te voeren, naar haar, die hem zoo lief was. 't Was hem een pijnlijk genot te zitten wroeten in dat scheidingsdroef, steeds maar zich voor den geest roepend hun samenzijn en dat dan wonderglanzend te stellen tegenover hunne scheiding.

O, hij wist dat 't niet goed was, maar 't was hem zoo zoet bijna, dat innige geluksdroef, want nietwaar 't was droef door groot geluk.

En onderwijl, zoo peinzende, gleden ze snel, geruischloos voorbij de halve uren, ieder maal afgesloten door 't zachte bellen — zacht omdat alles sliep tijdens de „rust”...

Tot plots luid helder ting-tangden vijf glazen (half drie) en vlak daarop de tamboer de reveille blies.

Geheel uit zijn zachte droomgedachten werd hij nu in de ruwe werkelijkheid teruggeslingerd, door dat harde ting-tangen en vooral ook door de schetterende koperkretten van den hoorn, die de ragfijne geluidenstilte vanéén scheurden.

Langzamerhand begon weer aan te groeien 't rumoer der vele levensgeluiden, als groep bij groep de equipage wakker werd en op-

stond, telkens aangespoord door de scheltrillerig-gillende bootsmansfluitjes.

Weer kwam de hoorn schetteren, nu slechts verhoogend 't menschenrumoer.

't Was baksgewijs. Hij kon 't niet zien natuurlijk, maar hij wist hoe ze daar altijd zich baksgewijs-rangschikkend aantraden op 't dek, allen, die in niet-er-over-denken zich toevertrouwden, hun lijf en leven, aan den eenen man, die navigeerde.

't Sein „geeft-acht” klonk schetterend tot hem op.

Stil was 't nu, valsche gelijkenis op de rust die tevoren alomme was.

Toen twee stootgeluiden op den hoorn: Nu inspekterde de baksmester even hun bakken of ieder er wel was, de mankeerende aantekenend. Vaag gegons klonk even op.

Daarna klonk alweer 't kopergeschetter: rapport!

Nu wist hij, die luisterde, hoe ze allen samenkwamen en rapport uitbrachten aan den schipper.

Eenige oogenblikken later kwam deze dan ook:

„Meneer! Alles present op baksgewijs.”

„Dank je. Nou — je weet de werkzaamheden, hè.”

„Ja, meneer!”

„Nou deel dan de menschen maar in.”

„Best, meneer.”

Weer alleen was Frank nu op de brug, even als tevoren. Weer was er om hem 't wijde eenzame vlak der zee, en boven hem de grijze monotoonheid der wolklicht.

En toch was 't hem nu anders.

't Levensrumoer onder hem op dek van de werkende matrozen, van de nu en dan bevelend opklinkende bootsmansstemmen, 't soms schrill gillen der bootsmansfluitjes, dat alles leidde voortdurend af zijn denken, maakte dat niet meer zoo absoluut over hem kon komen de droomstemming van tevoren.

Eigenlijk werd alles anders, zelfs de zee; want langzaam aan was de zon gaan dalen van zijn hoogste standpunt, en zoo langzaam aan ook begonnen de wolken weg te trekken. Telkens zag hij in den lagen grijzen nevelkoepel plots gaten openvallen, waardoor dan hem toebloek 't glanzend azuur der luchten. En

Geluksdroef.

aan de randen dier gaten begonnen de wolken wollige kop-gestalten aan te nemen, die zich thans in beweging zetten, over hem heen drijvend en steeds groote openingen makende.

En als dan de zon in zijn dalenden weg langs zoo'n opening gleed, dan was er eerst steeds helderder en helderder licht, tot eindelijk gulden gloeiing neerdaalde over de wateren. Dit was, als de zon gansch vrij was van de nevelen. Tegelijk waren dan fel-witschitterende lichtpuntjes op 't water grillig door-één gaan wemelen, om eindelijk over te gaan in allemaal vlammetjes, die ongedurig fel opflikkerden en doofden, weer opvlamden en dan weer verdwenen, steeds zoo door zonder ophouden. Overal aan stuurboord was dat licht-gespeel, want daar boven stond de zon, die zich weerkaatste op de millioenen en millioenen bewegende glansvlakjes der windrimpeltjes.

En ook in de kleine schuim-blanke omkrullertjes van 't boegschuim kwam de zon met lichteffecten spelen, gouden druppeltjes vielen neer, in 't nu doorschijnende groen, en als een boeggolfje klotsend tegen boord gansch in schuim uiteenspatte was daar soms een klein kleurig regenboogje.

Vermoeiend echter was dat licht-gedoe, zeer vermoeiend voor de oogen van hem, die daar voortdurend aandachtig naar den horizon moest turen. De horizon, die steeds onveranderlijk bleef, en die nergens een rustpunt bood voor 't dwalend oog.

En onderwijl gleden de halve uren voorbij, luid aangekondigd door 't glazen slaan, maar hij merkte 't niet. Hij lette 't niet op, want in voortdurend aandachtig turen naar de kim recht vooruit merkte hij niet meer de scheepsgeluiden.

Alleen wist hij dat 't tegen 't einde van zijn wacht liep en daarom zag hij scherp uit, wyl de kaart aanwees dat dan waarschijnlijk land in zicht zou komen: een eilandje: Noordwachter, 't buitenste der Duizend eilanden.

Zijne oogen ontspanden zich eindelijk iets, toen de wolken vreemd plots weer kwamen opzetten en de vele millioenen lichtvlammetjes op 't water voorgoed weer doofden.

Met den binocle onderzocht hij de kim; niets. „Wel zie je iets,” klonk onverwachts de

stem van zijn aflosser, die ongemerkt op de brug was gekomen.

„Zoo is 't al kwart voor vier! Nee, ik zie niets.”

„De Noordwachter zoek je zeker? Nou dan zal die wel op mijn wacht in zicht komen en vertel me nou maar wat er verder is.”

In druk gesprek waren zij nu even.

„Heb je 'm, weet je nu alles,” vroeg nu Frank.

„Ja. — Zeg hoelang is 't nog voor Batavia?”

„Dat kun je toch op de kaart uitmeten, 't is nog ongeveer een uur of zeven.”

„O, dan zullen we van nacht wel voor Priok op en neer houden en morgen ochtend binnen gaan.”

„Ja, dat zal wel, maar neem me niet kwalijk ik smeer 'm, ik heb nou lang genoeg op de brug gestaan,” kwam Frank ongeduldig.

„O ja,” lachte de ander, „nou bonjour.”

„Aangename wacht verder,” wenschte Frank nog even, om dan de brugtrap af te dalen.

Achteruit gekomen ging hij naar beneden. Eén oogenblik leek 't hem daar nacht, komend van boven waar helder licht was. Heel spoedig echter waren zijn oogen gewend en aangenaam ontspanden zij zich, trokken weg de rimpelige huidplooitjes en ook 't vermoeiend onwillekeurig-samentrekken der wenkbrauwen.

Bij zijn hut gekomen schoof hij 't gordijn terzijde en onmiddellijk was weder in zijn oogen de liefdeblik zijner vrouw.

Na zich wat opgefrist te hebben, ging hij rustig, zwaar-moe-geleund in zijn stoeltje zitten, stak een sigaar op, nam pen en papier en ving aan een brief aan haar te schrijven.

En hoewel er veel in dien brief was van 't scheidingswee en van 't verlangen naar haar, was toch zijn stemming niet zoo heel erg droef. 't Was ook zoo gezellig in zijn hut, met al die dingetjes van hem zelf, die gravuretjes, dien vol-bezette boekenhanger, en dan daar vóór hem 't portret van zijne vrouw, van wie hij zoo heerlijk wist haar groote, groote wederliefde.

Ja 't was eigenlijk toch wel mooi droef, dit droef geboren uit geluk — geluksdroef.